
ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА
СПЕЦІАЛІСТА**

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 7.110101 ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА

НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 1101 МЕДИЦИНА

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ

Передмова

I РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України

ВНЕСЕНО

Головним управлінням освіти, науки та інформаційно-аналітичного забезпечення Міністерства охорони здоров'я України

2 ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Міністерства освіти і науки України
від "16" квітня 2003 р. № 239

3 ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4 РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Керівник групи , Широбоков Володимир Павлович, д.м.н., професор, член-кор. НАН і АМН України, проректор з навчальної роботи	Національний медичний університет
Заступник керівника групи , Вітенко Іван Семенович., к.п.н., професор, директор	Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України
Амосова Катерина Миколаївна, д.м.н., професор, член-кор. АМН України, зав.кафедрою	Національний медичний університет ,
Березов Віктор Матвійович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Донецький державний медичний університет
Булах Ірина Євгенівна, д.п.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Ванханен Вільям Давидович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Донецький державний медичний університет
Венцовський Борис Михайлович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Возіанова Жанна Іванівна, д.м.н., член-кор. АМН України, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Волосовець Олександр Петрович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Воронцов Михайло Петрович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Харківський державний медичний університет
Гаріна Майя Григорівна, к.м.н., професор, зав.кафедрою	Донецький державний медичний університет
Глушко Любомир Володимирович, д.м.н., професор, проректор	Івано-Франківська державна медична академія

Гоц Юрий Денисович, д.м.н., проф., зав.кафедрою	Національний медичний університет
Гульчій Леся Петрівна, к.м.н., доцент, проректор	Національний медичний університет
Казаків Валерій Миколайович, д.м.н., академік АМН України, зав.кафедрою	Донецький державний медичний університет
Каменецький Михайло Соломонович, д.м.н., професор, професор	Донецький державний медичний університет
Карабан Олег Михайлович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Харківський державний медичний університет
Ковальчук Леонид Якимович, д.м.н., професор, ректор	Тернопільська державна медична академія
Кондратенко Петро Геннадійович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Донецький державний медичний університет
Короткий Валерій Миколайович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Костюк Інна Федорівна, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Харківський державний медичний університет
Крамарєв Сергій Олександрович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Кривченя Данило Юліанович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Майданник Віталій Григорович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Назар Павло Степанович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Київський медичний інститут УАНМ
Оборнєв Леонид Єгорович, к.м.н., доцент, зав. метод.кабінету	Донецький державний медичний університет
Остапюк Любов Іванівна, к.м.н., доцент, начальник навчального відділу	Національний медичний університет
Парпалей Іван Олександрович, д.м.н., професор, проректор	Національний медичний університет
Первак Марина Борисівна, д.м.н., професор, нач.науково-дослідної лабораторії	Донецький державний медичний університет
Перцева Тетяна Олексіївна, д.м.н., професор, проректор	Дніпропетровська державна медична академія
Прохоров Євген Вікторович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Донецький державний медичний університет
Солдак Ігор Іванович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Донецький державний медичний університет
Степаненко Геннадій Петрович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Талалаєнко Олександр Миколайович, д.м.н., професор, проректор	Донецький державний медичний університет
Тяжка Олександра Василівна, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Філончук Ігор Владиславович, к.ф.-м.н., викладач	Національний медичний університет
Фомін Петро Димитрович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет
Хомченкова Наталія Іванівна, к.м.н., доцент	Національний медичний університет
Яворівський Олександр Петрович, д.м.н., професор, зав.кафедрою	Національний медичний університет

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства праці і соціальної політики України.

Вступ

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) випусника вищого навчального закладу є державним нормативним документом, в якому узагальнюється зміст освіти, тобто відображаються цілі освітньої та професійної підготовки, визначається місце фахівця в структурі господарства держави і вимоги до його компетентності, інших соціально важливих властивостей та якостей.

Цей стандарт є складовою галузевої компоненти державних стандартів вищої освіти, в якій узагальнюються вимоги з боку держави, світового співтовариства та замовників випусників до змісту освіти і навчання. ОКХ відображає соціальне замовлення на підготовку фахівця з урахуванням аналізу професійної діяльності та вимог до змісту освіти і навчання з боку держави та окремих замовників фахівців.

ОКХ встановлює галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності випусника вищого навчального закладу з певною спеціальністю та освітньо-кваліфікаційним рівнем і державні вимоги до характеристик та якостей особи, яка здобула певний освітній рівень відповідного фахового спрямування.

Стандарт використовується при:

- визначенні первинних посад та умов використання випусників вищих навчальних закладів;
- визначенні об'єкта, цілей освітньої та професійної підготовки;
- розробці та корегуванні освітньо-професійної програми підготовки фахівців певного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня;
- розробці засобів діагностики рівня освітньо-професійної підготовки фахівця;
- визначенні змісту навчання як бази для опанування новими спеціальностями, кваліфікаціями;
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- атестації випусників вищих навчальних закладів та сертифікації фахівців;
- укладанні договорів або контрактів щодо підготовки фахівців;
- професійній орієнтації здобувачів фаху;
- визначенні критеріїв професійного відбору;
- прогнозуванні потреби у фахівцях відповідної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня і плануванні їх підготовки;
- обґрунтуванні переліків спеціальностей та спеціалізацій вищої освіти;
- визначенні кваліфікації фахівців;
- розподіленні та аналізу використання випусників вищих навчальних закладів.

ГАЛУЗЕВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Освітньо-кваліфікаційна характеристика
СПЕЦІАЛІСТА**

за спеціальністю	7.110101	ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА
напряму підготовки	1101	МЕДИЦИНА

Чинний від _____

1 Галузь використання

Цей стандарт поширюється на органи управління вищою освітою, вищі навчальні заклади, а також міністерства, відомства, асоціації, підприємства, організації різних форм власності, де готуються або використовуються фахівці освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

за спеціальністю	7.110101	Лікувальна справа
напряму підготовки	1101	Медицина
освітнього рівня		повна вища освіта
кваліфікації	2221.2	Лікар

з узагальненим об'єктом діяльності *людина з її психофізіологічними особливостями, здоров'я людини, підтримка здоров'я, профілактика захворювань, лікування людини, здоров'я населення.*

Фахівець підготовлений до роботи за ДК 009-96:

<i>Секція N</i>	Охорона здоров'я та соціальна допомога
<i>Розділ 85</i>	Охорона здоров'я та соціальна допомога
<i>Група 85.1</i>	Діяльність з охорони здоров'я
<i>Клас 85.11</i>	Діяльність лікувальних закладів
<i>Клас 85.12</i>	Медична практика

Набуття ступеневої освіти медичного спрямування має свої особливості, які нормативно визначені пунктом 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 677 від 23.04.99 і № 1482 від 13.08.99) та Положенням про особливості ступеневої освіти медичного спрямування, яке затверджено наказом МОЗ України від 24.02 2000 р. № 35.

Фахівець після закінчення навчання за відповідною освітньо-професійною програмою **загальної лікарської підготовки** за зазначеною базовою спеціальністю здатний виконувати професійну роботу:

лікар-інтерн (код КП – 3229);
лікар-стажист (код КП - 3221).

На післядипломному етапі (в інтернатурі) навчання здійснюється за освітньо-професійними програмами підготовки **фахівця з первинною спеціалізацією** (перелік затверджено наказом МОЗ України від 06.03.96 р. № 50), відповідно до набутої базової спеціальності. Після підготовки в інтернатурі (резидентурі) фахівцю присвоюється кваліфікація - лікар з певної спеціальності і він **здатний виконувати зазначену в ДК 003-95 професійну роботу** і може **займати відповідну первинну посаду**:

Код КП	Професійна назва роботи
2221.2	Лікар
2229.2	Лікар з лікувальної фізкультури та спортивної медицини
2221.2	Лікар з променевої терапії
2221.2	Лікар з радіонуклідної діагностики
2221.2	Лікар загальної практики - сімейний лікар
2221.2	Лікар станції (відділення) швидкої та невідкладної медичної допомоги
2221.2	Лікар-акушер-гінеколог
2221.2	Лікар-анестезіолог
2225.2	Лікар-вірусолог
2221.2	Лікар-генетик
2221.2	Лікар-дерматовенеролог
2221.2	Лікар-інфекціоніст
2229.2	Лікар-лаборант
2229.2	Лікар-лаборант генетик
2221.2	Лікар-невропатолог
2221.2	Лікар-нейрохірург
2221.2	Лікар-онколог
2221.2	Лікар-ортопед-травматолог
2221.2	Лікар-отоларинголог
2221.2	Лікар-офтальмолог
2212.2	Лікар-патологоанатом
2225.2	Лікар-профпатолог
2221.2	Лікар-психіатр
2221.2	Лікар-радіолог
2229.2	Лікар-судово-медичний експерт
2221.2	Лікар-терапевт
2221.2	Лікар-терапевт дільничний
2221.2	Лікар-терапевт підлітковий
2221.2	Лікар-терапевт цехової лікарської дільниці
2221.2	Лікар-уролог
2229.2	Лікар-фізіотерапевт
2221.2	Лікар-фтизіатр
2221.2	Лікар-хірург

Після відпрацювання встановленого законодавством для молодих спеціалістів терміну фахівці можуть пройти перепідготовку та набуті іншу лікарську спеціальність крім стоматології і виконувати відповідну професійну роботу.

Цей стандарт встановлює:

- професійне призначення і умови використання випускників вищих навчальних закладів певної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня у вигляді переліку первинних посад, виробничих функцій та типових задач діяльності;
- освітні та кваліфікаційні вимоги до випускників вищих навчальних закладів у вигляді переліку здатностей та умінь вирішувати задачі діяльності;
- вимоги до атестації якості освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Стандарт є обов'язковим для вищих навчальних закладів, що готують фахівців даного профілю. Підприємства, установи, організації повинні забезпечити необхідні умови для використання фахівців відповідно до здобутих ними у вищому навчальному закладі кваліфікації та спеціальності згідно з чинним законодавством.

Стандарт використовується для сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

2 Нормативні посилання

В цьому стандарті є посилання на такі державні стандарти, постанови та накази:

ДК 009-96 Державний класифікатор видів економічної діяльності.

ДК 003-95 Державний класифікатор професій;

Закон України “Про вищу освіту” від 17 січня 2002 року.

Постанова Кабінету Міністрів України від 24 травня 1997 р. № 507 “Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями” (із змінами і доповненнями).

Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 677 (677-99-п) від 23.04.99, № 1482 (1482-99-п) від 13.08.99).

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.02.2000 р. № 35 “ Про затвердження Положення про особливості ступеневої освіти медичного спрямування” (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.06.2000 р. за № 370/4591).

Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів “Медицина” і “Фармація”, що затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України №251 від 14.08.1998 р. (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.09.1998 р. за № 563/3003).

Перелік спеціальностей та строки навчання в інтернатурі випускників медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України №50 від 06.03.96 р. (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.03.1996 р. за №134/1159).

3 Позначення і скорочення

У даному стандарті застосовуються наступні скорочення назв:

а) видів типових задач діяльності:

ПФ - професійна,

СВ - соціально-виробнича,

СП - соціально-побутова;

б) класів задач діяльності:

С - стереотипна,

Д - діагностична,

Е - евристична;

в) видів уміння:

ПП - предметно-практичне уміння,

ПР - предметно-розумове,

ЗП - знаково-практичне,

ЗР - знаково-розумове;

г) рівнів сформованості даного уміння:

О - уміння виконувати дію, спираючись на матеріальні носії інформації щодо неї,

Р - уміння виконувати дію, спираючись на постійний розумовий контроль без допомоги матеріальних носіїв інформації,

Н - уміння виконувати дію автоматично, на рівні навички;

д) здатностей:

З - здатність.

МСЕК – медико-санітарна експертна комісія.

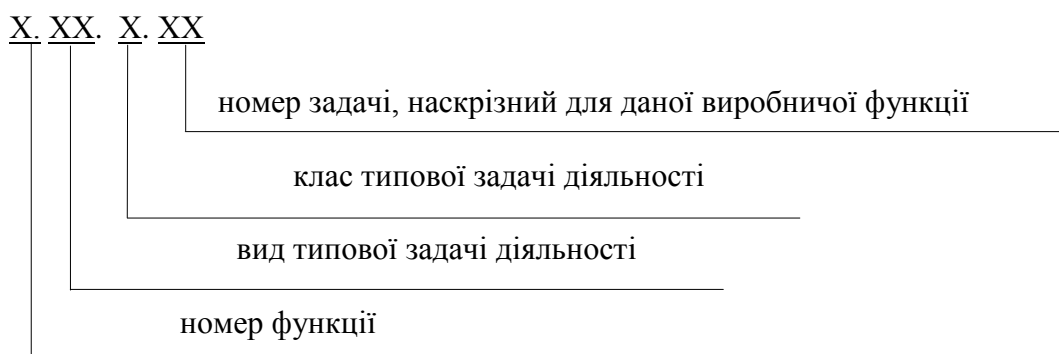
4 Виробничі функції, типові задачі діяльності та уміння щодо вирішення типових задач діяльності

4.1 У відповідності до посад, що може займати випускник вищого навчального закладу, він придатний до виконання виробничих функцій (здійснення певних типів діяльності) та типових для даної функції задач діяльності. Кожній задачі відповідає система умінь щодо вирішення цієї типової задачі діяльності.

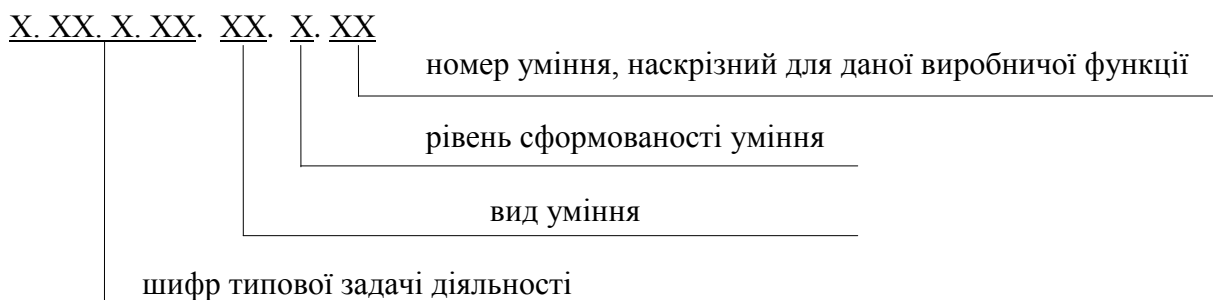
4.2 Вищі навчальні заклади повинні забезпечити опанування випускниками системою умінь вирішувати певні типові задачі діяльності при здійсненні певних виробничих функцій, що визначені у таблиці додатку А.

Примітка. У таблиці Додатку А у графі 3 і графі 5 наведені шифри типових задач діяльності і умінь за структурами:

а) шифр типової задачі діяльності

б) шифр уміння

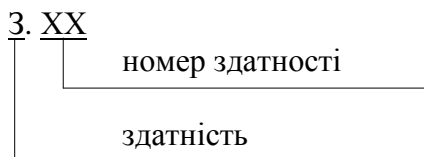
5 Здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності та уміння, що є відображенням наявності цих здатностей

5.1 Загальні вимоги до властивостей і якостей випускника вищого навчального закладу як соціальної особистості подаються у вигляді переліку здатностей вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності та системи умінь, що є відображенням наявності цих здатностей.

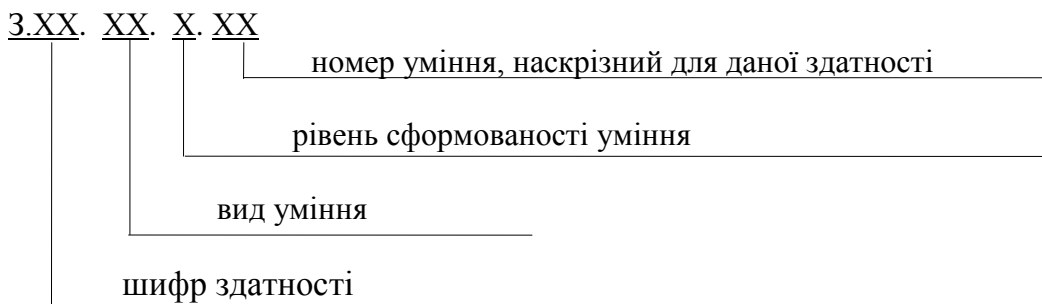
5.2 Вищі навчальні заклади повинні сформувати випускників як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і задачі соціальної діяльності за умови опанування системою умінь, що визначені у таблиці Додатку Б.

Примітка. У таблиці Додатку Б у графі 1 і графі 3 наведені шифри здатностей і умінь за структурами:

а) шифр здатності

б) шифр уміння

6 Вимоги до професійного відбору

6.1 На навчання до вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напрямку підготовки “Медицина” приймаються громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають повну загальну середню освіту.

6.2 Вищий навчальний заклад розробляє вимоги до відбору абітурієнтів у вигляді системи знань, умінь і навичок, які ґрунтуються на вимогах стандарту повної загальної середньої освіти.

6.3 Здібності та рівень освіти абітурієнта контролює вищий навчальний заклад при проведенні вступних іспитів відповідно до правил прийому до вищого навчального закладу, що затверджується відповідно до існуючої нормативно-правової бази.

6.4 Психофізіологічні та фізичні властивості абітурієнта, які обумовлюють його здатність виконувати програму навчання в вищому навчальному закладі та в майбутньому виконувати роботу лікаря, перевіряються лікарською сертифікаційною комісією.

7 Вимоги до державної атестації випускників вищих навчальних закладів

7.1. Державна атестація випускників вищих навчальних закладів здійснюється Державною екзаменаційною комісією, яка формується вищим навчальним закладом.

7.2. Нормативною формою державної атестації випускників вищих навчальних закладів є стандартизований тестовий та практично-орієнтований державні іспити.

7.3. Стандартизований тестовий державний іспит це ліцензійний інтегрований іспит, який проводиться відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів, затвердженого наказом МОЗ України від 14.08.1998 р. №251 і здійснюється Державною екзаменаційною комісією ВНЗ та Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки "Медицина" та "Фармація" при МОЗ України.

7.4. Ліцензійний інтегрований іспит складається з двох тестових екзаменів "Крок 1" і "Крок 2". Тестовий екзамен "Крок 1" є семестровим екзаменом і вимірює показники якості фахової компоненти базової вищої освіти. Тестовий екзамен "Крок 2" є складовою частиною державної атестації випускників вищих навчальних закладів і вимірює показники якості фахової компоненти повної вищої освіти.

7.5. Практично-орієнтований державний іспит проводиться у формі державних випускних екзаменів або комплексного державного іспиту. Практично-орієнтованим державним іспитом оцінюється якість вирішення типових задач діяльності фахівця в умовах наближених до професійної діяльності. Форма проведення практично-орієнтованого державного іспиту визначається вищим навчальним закладом.

7.6. Процедура оцінювання особистих професійних якостей і здатностей вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності визначається вищим навчальним закладом.

8 Відповідальність за якість освіти та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів

8.1. Вищі навчальні заклади всіх форм власності, які здійснюють підготовку спеціалістів за спеціальністю 7.110101 "Лікувальна справа» гарантують якість професійної підготовки випускників не нижче рівня, що встановлений освітньо-кваліфікаційною характеристикою.

8.2. Для систематичного контролю ступеню сформованості професійних умінь та навичок використовується поточний, підсумковий контроль та державна атестація, що проводиться відповідно до нормативних вимог Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України.

8.3. Навчальний заклад позбавляється ліцензії на підготовку фахівців, якщо показники його діяльності за результатами атестації не відповідають державним вимогам.

8.4. Перегляд та зміни галузевих стандартів вищої освіти (освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми підготовки та засобів діагностики якості вищої освіти), що обумовлені необхідністю відображення досягнень науки і надбань практики медичних знань, здійснюються згідно Закону України "Про вищу освіту" та постанов Кабінету Міністрів України.